

Fra toppen!

Erna og Dyveke

Det er et stykke fra den storpolitiske dramaturgien på 1500-tallet som kan betraktes på Den nationale Scene i teaterstykket Dyveke, til regjeringsforhandlingene som de borgerlige partiene nå skal gjennom. På teaterscenen var det kronprins Christian II's forelskelse i bergensjenta Dyveke som kostet ham de tre rikene Norge, Danmark og Sverige. På kjøpet fikk han den reformivrige og kløktige Sigbrit, Dyvekes mor.

Hvor reformivrige den nye regjeringen blir, gjenstår å se. Når fire partier som hver har lovet sine velgere ulike tiltak i mange ulike retninger, er det ikke sikkert det blir så mye igjen til de viktige sakene, som forskning og høyere utdanning. Både statsministerpartiet Høyre og støttepartiet Venstre har understreket at dette er viktige felt. I sine svar til [Forskerforbundet](#) før valget sier f.eks. Høyre at det er viktig å investere mer i forskning, og at basisbevilgningene til universitetene bør økes. Men også KrF og FrP har uttrykt at de vil satse på dette. Spørsmålet er om satsing på forskning lar seg kombinere med skattelette og fjerning av bomavgifter. Og om Kristin Halvorsens [Langtidsplan for forskning](#), som du fortsatt kan sende innspill til, blir lagt i en skuff.

De kommende ukene vil vise om det er Knut Arild Hareide (KrF) som blir Erna Solbergs (H) Dyveke, eller kanskje viktigere: om det blir Trine Skei Grande (V) eller Siv Jensen (FrP) som får spille Sigbrit!

Hilsen Anders

Ukens bilde

Har dere noe å spise?

Fotograf: **Anne Christine Knag**

Bilder var tatt slutten av august på fartøyet Helmer Hanssen som gjennomførte [Havforskningsinstituttets Arktisk Økosystemtokt](#). På tokt var [Knag](#) og [Christian Irgens](#) i FØH prøvetakere i fiskelaben. Den noe mager isbjørn kom svømmende bort til båten ca 20 mil sør fra iskanten, trolig på jakt etter mat.

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to bio.info@bio.uib.no

Innhold:

Erna og Dyveke	1
Faste lenker:	3
VIKTIG INFORMASJON	3
BIO-Seminar; Dåp på Espevrend;	3
BIO-arrangement kommende uke	3
NYHETER OG GENERELL INFORMASJON	4
Nature communications; Combining of research groups; Praksisplasser; Alumnus; Innspill til Miljødirektoratets screening;	4
Studie	5
xx	Error! Bookmark not defined.
NYE UTLYSNINGER	6
Innovation Projects BIOTEK2021 and Globvac;	6
KOMMENDE MØTER SEMINAR OG KURS	6
Etablering av Hjortsenteret for marin økosystemdynamikk – Invitasjon til Workshop; Workshop on Visualization & Biology;Fiskeripolitikk; SJØSIKKERHETSKONFERANSEN 2013; Parasite Symposium;Kunnskapsbyen Bergen;pest og Plage konferanse; 2 DEST training courses; Mesh Atlantic; Ny pedagogik modul; Plantekonferanse i Tromsø	6
LEDIGE STILLINGER	9
xxx	9
NYE ARTIKLER	9
Diaz; Heino; Imsland;	9

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Faste lenker:

[BIO-info arkiv](#) [Sakslistor & referater](#) [BIOs interne websider](#) [BIO's eksterne websider](#)
[Facebook BIO](#) [Facebook STIM](#) [Facebook UiB](#)

VIKTIG INFORMASJON

BIO-Seminar; D p på Espegrend;

Louise Firth
(National University of Ireland, Galway)

Climate change in marine systems:
impacts & adaptations

Tuesday 17 Sept. kl 14.15-15.00
K1, BIO A-blokken (1C17)

D p på Espegrend

Onsdag 18 sept kl 13.00 skal den nye fl ten m/hus (mesokosmos-anlegg) døpes på Espeland. Alle som ønsker   delta er hjertelig velkommen!

BIO-arrangement kommende uke

Dato	Handlinger, navn	Tid og sted
20.09.2013	Avsluttende mastergradseksamen Yusra Taha	Kl. 09:15, Seminarrom K3,BIO
20.09.2013	Avsluttende mastergradseksamen Maria L. Seivåg	Kl. 09:15, Seminarrom K3, BIO
	BIO-seminars	
17.9.2013	BIO Seminar: Louise Firth (National University of Ireland,	Seminar room: K1,

	Galway): Climate change in marine systems: impacts & adaptations	BIO A-blokken (1C17) kl. 14:15
	HORIZON lecture series for students and staff at MatNat (more from På Høyden)	
19.9.2013	HORIZON LECTURE: Ewan Birney - Understanding basic biology using outbred genetics	Kl. 15:00, VilVite

NYHETER OG GENERELL INFORMASJON

Nature communications; Combining of research groups; Praksisplasser; Alumnus; Innspill til Miljødirektoratets screening;

Birks coauthors new Nature Communications paper

The paper has just been published in Nature Communications. The lead author Ulrike Herzsuh was a Marie Curie Fellow with EECRG in 2004.

Ulrike Herzsuh, Luidmila A. Pestryakova, Larissa A. Savelieva, Liv Heinecke, Thomas Böhmer, Boris K. Biskaborn, Andrei Andreev, Arne Ramisch, Avery L.C. Shinneman, H. **John B. Birks** [Siberian larch forests and the ion content of thaw lakes form a geochemically functional entity](#) NATURE COMMUNICATIONS | 4:2408 | DOI: 10.1038/ncomms3408

EvoFish+Evolutionary Ecology

Evolutionary Fisheries Ecology and Evolutionary Ecology groups have joined the forces. The combined group leader is Mikko Heino. Heino informs us that starting from the 1st of September, Evolutionary Fisheries Ecology (EvoFish) and Evolutionary Ecology groups are a new research group. The full name of the group is 'Evolutionary Ecology', reflecting the true breadth of our interests. However, fish are central in our work, and we will use the catchy 'EvoFish' as our short name. [Read more.](#)

Stor interesse for gårsdagens lakselusseminar

«Alt dreier seg om lusa». Sitatet kom i form av et lite hjertesukk fra en av deltagerne som jobber i feltet og som daglig opplever luseproblemene i oppdrettsnæringen. Over hundre deltager fra FOU miljøer, næringsliv og forvaltning var samlet på VilVite i går på seminar arrangert av SLRC. Deltagerne fikk presentert nye funn om lusas livssyklus og nytt deteksjonssystem for å avdekke resistens. Det er tydelig at SFlen har kommet godt i gang, men det er også klart at det enda er mye å ta fatt i for SFlen 35 forskere.

Administrativ leder av SLRC, Ingunn Wergeland, var fornøyd med den gode responsen på møtet

Foto: Lars Hamre

UTPLASSERING AV ELEVER FRA LABORATORIEFAGLINJEN-ÅRSTAD VIDEREGÅENDE SKOLE

Årstad videregående skole ønsker utplasseringsplass for elever fra Laboratoriefaglinjen i uke 48 og 49. Det er ingen spesielle retningslinjer for opplegget, men hensikten med utplasseringen er at elevene skal få et inntrykk av hva som foregår på et laboratorium.

De fleste av elevene har aldri vært på en slik arbeidsplass tidligere, men de kan lage løsninger og fortyninger. Litt hjelp kan det bli.

Disse elevene skal søke lærlingeplass etter jul. Så dersom noen er interessert i en lærlinger er dette en mulighet å prøve ut en på forhånd.

Elevene skal skrive en rapport fra utplasseringsperioden.

De er mellom 17 og 18 år og holder på med et vg2-løp.

Interesserte kan kontakte en av lærene

Anne Karin Rasmussen (annras@hfk.no) eller Morten Ruud (morruu@hfk.no)

13/7412 Alumnus

Det blir et informasjonsmøte om alumnusaktiviteten neste uke. Vi har i veldig liten grad hatt særlig aktivitet på instituttene ved fakultetet og jeg tror det er viktig at instituttene engasjerer seg i dette arbeidet.

Informasjonsmøte finner sted tirsdag 10. september fra klokken 13-14 i møterommet i kjelleren i Museplass 1. Viser for øvrig til brev med saksnummer 13/7412 for øvrig informasjon. Primært er det instituttleidere eller stedfortredere som er invitert samt andre personer fra fagmiljøet som skal jobbe med dette.

Påmelding til I.Hansen@adm.uib.no så snart som mulig.

Forespørsel om innspill til Miljødirektoratets screening 2014

Det er tid for å planlegge undersøkelser av nye miljøgifter, screeningen, for 2014. Miljødirektoratet trenger innspill fra din organisasjon på hvilke stoffer/stoffgrupper som burde undersøkes i 2014. Det er viktig at innspill fra en organisasjon samles og prioriteres. I tillegg ønsker vi en kort beskrivelse av hvorfor og hvor (lokalitet/matriks) stoffet burde undersøkes i norsk miljø. Se [vedlagt mal](#) for innspill.

Dersom deres organisasjon ønsker å sende innspill sendes disse til Sjur Andersen sjur.andersen@miljodir.no innen 27. september. [Mer info](#).

Newsletters

CICERO	World Ocean	Septembertytt Bedriftsidretten Hordaland	Grid Arendal
UiB Global Newsletter		IMBER	INN

Studie

Masterpresentasjon Seivåg og Taha;

Masterpresentasjon Maria L. Seivåg

Maria L. Seivåg holder fredag 20. september avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i Marinbiologi - Akvatisk økologi: Reproductive variability of the male bearded goby (*Sufflogobius bibarbatus*) off the coast of Namibia

Veiledere: Anne Gro Veia Salvanes, Olav Sigurd Kjesbu, Anne Christine Utne Palm. Sensor: Jarle Nordeide, Universitetet i Nordland. Intern sensor: Eric Thompson.

Tid og sted: Fredag 20. september, kl. 13:15, Seminarrom K3, Institutt for biologi.

Alle interesserte er velkommen.

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

Masterpresentasjon Yusra Taha

Yusra Taha holder fredag 20. september avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i Marinbiologi - Akvatisk økologi: The effects of hypoxia on maturity and fecundity of bearded goby (*Sufflogobius bibarbatus*) females in the Northern Benguela Ecosystem

Veiledere: Anne Gro Veia Salvanes, Olav Sigurd Kjesbu, Anne Christine Utne Palm. Sensor: Jarle Nordeide, Universitetet i Nordland. Intern sensor: Lawrence Kirkendall.

Tid og sted: Fredag 20. september, kl. 09:15, Seminarrom K3, Institutt for biologi.

Alle interesserte er velkommen

NYE UTLYSNINGER

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

Innovation Projects BIOTEK2021 and Globvac;

Approximately NOK 60 million available for Innovation Projects in the Industrial Sector (GLOBVAC)

The Programme for Global Health and Vaccination Research(GLOBVAC) is announcing approximately NOK 60 million in funding over a 3-4 year period for Innovation Projects in the Industrial Sector. Norwegian companies or clusters are invited to apply. International collaboration is considered important

Deadline: 16.10.2013 13:00 CET [Read more](#)

NOK 20 million for Innovation Projects for the Industrial Sector relating to marine bioprospecting (BIOTEK2021)

Up to NOK 20 million in funding is available for Innovation Projects for the Industrial Sector on marine bioprospecting. The objective is to boost value creation based on marine bioprospecting and of relevance to the Arctic areas by strengthening R&D activity in existing and emerging industry.

Deadline: 16.10.2013 13:00 CET [Read more](#)

135 millioner kroner til klimaomstilling i samfunnet (KLIMAFORSK)

KLIMAFORSK lyser ut midler innenfor temaet "Klimaomstilling i samfunnet". Formålet er å øke kunnskapen om hvordan samfunnet kan omstilles for å møte klimautfordringene. Den tematiske rammen for utlysningen kan tolkes bredt.

Søknadsfrist: 16.10.2013 13:00 CET [Les mer](#)

KOMMENDE MØTER SEMINAR OG KURS

Mer info om kurs, møter, seminar og arrangement etc finner du [her](#).

Etablering av Hjortsenteret for marin økosystemdynamikk – Invitasjon til Workshop; Workshop on Visualization & Biology;Fiskeripolitikk; SJØSIKKERHETSKONFERANSEN 2013; Parasite Symposium;Kunnskapsbyen Bergen;pest og Plage konferanse; 2 DEST training courses; Mesh Atlantic; Ny pedagogik modul; Plantekonferanse i Tromsø

Etablering av Hjortsenteret for marin økosystemdynamikk – Invitasjon til Workshop

Tid og sted for workshop: 2. oktober, Scandic City, Håkonsgaten, kl. 9-20. Møtet vil avsluttes med middag. Detaljert agenda kommer senere.

Påmelding: send epost til Geir Huse (geir.huse@imr.no) og meld fra om du ønsker å gi en presentasjon og om du vil delta på middag. Påmeldingsfrist: 20. september. [Mer info](#)

Workshop on Visualization & Biology: Challenges & Perspectives

Date: Thursday, September 19, 2013

Time: 08:45 -- 18:00

Location: VilVite Bergen Science Center / Auditorium / Free Admission

On September 19, the visualization group is organizing an interdisciplinary workshop on visualization in biology in the auditorium of the VilVite Center. The goal of the event is to bring together researchers from different fields, including biology, bioinformatics, and visualization, to discuss current challenges in enabling the generation of insight and knowledge from complex biological data.

We have an exciting program lined up with several invited speakers who will illuminate the topic area from different perspectives. As a further highlight, co-located with the workshop, in the afternoon Ewan Birney will give his Horizon Lecture on "Understanding basic biology using outbred genetics".

[More info](#)

Møte om fiskeripolitikk 17. september

Studentersamfunnet i Bergen arrangerer tysdag 17. september eit møte om norsk fiskeripolitikk, kalla "Fiskeriforvaltningen på dypt vann". Vi ynskjer å setje fokus på verknaden av norsk fiskeriforvaltning og stille spørsmål om balansert hausting kan vera ei løysing på utfordringar knytt til norsk fiskeri.

Jeppe Kolding og Daniel Howell (IMR) kjem for å halde føredrag og diskusjon. Meir informasjon om møtet kan de finne på Studentersamfunnet [sine nettsider](#), eller på [Facebook](#).

Møteleiar er Håvard Øritsland Eggestøl, som for tida går siste år på master i fiskehelse på BIO.

SJØSIKKERHETSKONFERANSEN 2013

Den 25.-26. september skal Sjøfartsdirektoratet arrangere Sjøsikkerhetskonferansen 2013 i Haugesund. Vi vil også i år samles i Rica Maritim Hall.

Det er satt opp et spennende og aktuelt program på konferansen. I tillegg kan vi i år friste med Beatles-konsert som høydepunkt i den mer uformelle delen av programmet. [Mer om program og påmelding](#) **Påmeldingsfristen for årets konferanse er 15. september.**

Parasite Symposium 2014

We are pleased to announce the International Symposium 'Ecology & Evolution of Marine Parasites and Diseases' which will take place at the NIOZ Royal Netherlands Institute for Sea Research on Texel in the Netherlands from 10-14 March 2014.

The budding fields of marine ecological and evolutionary parasitology lack a platform that fosters the exchange among the divergent questions and approaches taken to understand the role of parasitism and disease in marine ecosystems. This symposium intends to fill this void with the aim to:

- * collect and synthesise our current knowledge on marine parasites and diseases.
- * facilitate the exchange of ideas and collaborations among researchers from different fields.
- * identify important future research avenues.

We are delighted to announce that the following invited speakers have confirmed to join the symposium: Robert Poulin (University of Otago, NZ), Mark Bertness (Brown University, USA), Kevin Lafferty (USGS & UC Santa Barbara, USA), Corina Brussard (NIOZ & University of Amsterdam, NL), Carolyn Friedman (University of Washington, USA), David Marcogliese (Environment Canada, CA).

[More info](#)

Kunnskapsbyen Bergen

NTVA og Tekna inviterer til seminar om [Kunnskapsbyen Bergen](#)

Institutt for fysikk og teknologi, Allégaten 55, inngang nord, rom 359 i midtfløyen kl. 16:15-18:00

BIO-info

Nyheter fra Institutt for biologi

BIO-konferansen 2013: PEST OG PLAGE

Fredag 1. november holdes [BIO-konferansen 2013.PEST OG PLAGE](#)

Om borreliose og andre sykdommer som spres fra dyr til mennesker

Tid og sted: Fredag 1. november, kl. 08.45-16.30. Universitetet i Oslo, Blindern

Påmelding: kr 350,- (250,- for medlemmer og 60,- for studenter, begrenset med studentplasser).

Beløpet dekker lunsj, kaffe og minglemat.

[Bindende påmelding innen 25. oktober](#)

Two training courses from the Distributed European School of Taxonomy

The DEST training curriculum targets both modern disciplines such as molecular systematics and biodiversity informatics, as well as the more 'traditional' approaches such as morphology and descriptive taxonomy. Courses are open to participants from Europe and from outside of Europe.

The **Modern Taxonomy programme 2013-2014** offers intensive theoretical courses in subjects as varied as nomenclature and DNA-barcoding. [More info:](#)

The **Expert-in-training programme 2013-2014** enables graduate students and early career researchers to develop and strengthen their taxonomic research skills through on-the-job-training. The programme includes a great diversity of topics and covers various groups, such as rotifers, Coleoptera and tropical plants. [More info:](#)

**ForBio participants may receive support to attend DEST-courses

MeshAtlantic final conference: 15th - 17th Sep

The Final Conference of MeshAtlantic, themed "Mapping Atlantic Area Seabed Habitats for Better Marine Management", will start soon, at the University of Aveiro, Portugal, 15th - 17th September 2013. [More information.](#)

Ny modul i Universitetspedagogikk: Vurdering og vurderingsformer

Program for universitetspedagogikk vil med dette invitere til ein ny modul i Universitetspedagogikk hausten 2013:

Vurdering og vurderingsformer - kurset inngår som ein del av Utviklingsprogram for universitetspedagogikk

Datoar for kurset er:

1. samling: 19. og 20. november og
2. samling: 18. desember

Ein treng ikkje ha tatt andre modular (t.d. Basismodul) for å delta på dette kurset. Modulen er open for alle tilsette ved Universitetet i Bergen, men dei som er pålagt å følgje Utviklingsprogram for universitetspedagogikk blir prioritert om kurset blir fullteikna.

For meir informasjon om kurset og for påmelding send ein e-post til kare.helleve@psyip.uib.no

[Informasjon om Program for universitetspedagogikk kan de finne her:](#)

PS: det er nokon ledige plassar på modulen i Forskningsveiledning i haust (samlingar 23. & 24. sept. Og 7. nov.)

Plantekonferanse i Tromsø

November 07-08 2013

Forskningsparken, Sykehusveien23, Tromsø

Themes:

- Climatic Change – Effects on natural and agro-ecosystems
- Plant molecular biology
- Plant genomes
- Marine algae
- Signal transduction and organelle signaling
- Gene regulation
- Plant defence
- Plant biotechnology

Deadline for abstracts: Sept 29

Deadline registration: Sept 29

[More info](#)

LEDIGE STILLINGER

Mer info finner du [her](#). Stillinger utlyst på BIO finner du nederst til høyre på instituttets [nettside](#).

xxx

yyy

NYE ARTIKLER

***A full listing of BIO's ISI publications can be found on BIO's internal web pages. [Click here](#)

[Diaz; Heino; Imsland;](#)

Díaz Pauli, B., and Heino, M. 2013. The importance of social dimension and maturation stage for the probabilistic maturation reaction norm in *Poecilia reticulata*. *Journal of Evolutionary Biology*, 26: 2184-2196.

Maturation is an important event in an organism's life history, with important implications on dynamics of both wild and captive populations. The probabilistic maturation reaction norm (PMRN) has emerged as an important method to describe variation in maturation in wild fish. Because most PMRNs are based on age and size only, it is important to understand limitations of these variables in explaining maturation. We experimentally assessed (i) the sensitivity of age- and size-based PMRNs to unaccounted sources of plasticity, (ii) the role of social environment on maturation and (iii) the significance of estimating PMRNs early and late in the maturation process (initiation and completion of maturation, respectively). We reared male guppies (*Poecilia reticulata*) under laboratory conditions, subjected to two food levels and three different social cues. We found that growth and social environment affected the maturation in a way that could not be accounted for by their effect on age and size. PMRNs estimated for the initiation stage were less plastic (growth differences and social cues influenced the PMRN shape only little) than those for completion. The initiation of maturation is probably closer to the maturation 'decision' and allows determining factors influencing maturation decision most accurately.

Nathalie R. Le François , Sarah Tremblay-Bourgeois , Bernard-Antonin, Dupont Cyr , Arianne Savoie , Robert L. Roy , **Albert K. Imsland** & Tillmann J. Benfey (2013) Cortisol and Behavioral Response to Handling (Acute) and Confinement (Chronic) Stressors in Juvenile Spotted Wolffish, *Anarhichas minor*, *Journal of Applied Aquaculture*, 25:3, 248-264, DOI: [10.1080/10454438.2013.815142](https://doi.org/10.1080/10454438.2013.815142)